

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 78(2)

IZDAN 1. OKTOBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1360.

Franz Wasmayer, Wr. Neustadt

Postupak i stroj za izradu fitilja.

Prijava od 11. februara 1922.

Važi od 1. februara 1923.

Pronalazak se odnosi na fitilje i na postupak i strojeve za izradu istih.

Do sada poznati fitilji sastoje se iz jednog barutnog kanala, oko koga je neposredno ispletan konac. Kod fabričke produkcije takih fitilja veoma je teško razdeliti barut podjednako, tako, da usled tih prekida, u kanalu pri upotrebi nastaje nejednako gorenje i gašenje. Osim toga, potreba je jedna srazmerno velika količina konca za stvaranje potpuno čistog omotača za barutni kanal.

Ove nezgode, prema pronalasku, uklanjaju se tako, da se barutni kanal omotava ednim, ponajviše papirnim, omotačem, oko koga se opet isplete konac. Jedan tako nujen fitilj predstavljen je u 1. figuri crteža. Na njoj je papirni omotač načinjen spiralnim namotavanjem trake 1 i opleten koncem 2. Barutni kanal označen je tačkastim linijama 3.

Postupak pri izradi fitilja sa takim umećima sastoji se, prema pronalasku, u tome, što se oko barutnoga kanala namotava jedna ili više takih papirnih ili sličnih traka, a preko toga optlete konac. Pri tome je celishodno, da se barut dovodi kroz jedan levak, papirne trake kroz unutrašnjost levka, a konci spolja. Konična unutrašnja površina levka upravlja papirnim trakama i savija ih u oblike svrdla.

Ovaj način proizvodnje fitilja ima tu znatnu prednost, da omogućava potpuno jednaku raspodelu baruta, pošto ga papirne trake, odmah pri izlasku njegovom iz levka omotavaju. Time je sprečeno, da se pri u-

potrebi dešavaju slučajevi nejednakog gorenja ili gašenja. Osim toga, količina upotrebljenog baruta može se jako smanjiti, a da se ne dovodi u pitanje sigurno delovanje. Istim se putem izbegava i rasipanje baruta po mašini, tako, da pogon postaje mnogo čistiji i mnogo manje opasan. Omotavanje barutnog kanala papirnom trakom omogućava i to, da se potroši manja količina konca. Dok je do sada za potpuno omotavanje barutnog kanala trebalo najmanje deset konaca, sada, po novome postupku, treba samo osam.

Mašina za primenu novoga postupka prikazana je na crtežu, na figurama 2—4. Figura 2 pokazuje jedan vertikalni presek, figure 3 i 4 su preseki po linijama A—B, odnosno C—D. Stroj se sastoji iz jednoga levka za barut, 4, na dnu kojega se nalazi cev 6, koja se može zatvoriti slavinom 5. U cevi 6 nalazi se druga, pomična cev 7. Vitopero 8, pričvršćeno na cev 6, pritiskujući cev 7 pridržava je u svakome položaju. Ispod cevi za dovodenje nalazi se levak 9, u koji je umetnuta cev za punjenje 10. Ona ima razrez 11, koji služi za uvođenje papirne trake u šupljinu levka. Levak sam, pak, nalazi se u čauri 12, koja ima kanale 13 za dovodenje konaca. Čauru 12 drži nosač 14 na ploči 15, na kojoj su, pomoću stubove 16, jedan preko drugoga, namešteni nosači kalema 17 i 18. Prvi nosi 6 kalema — 19, a drugi dva kalema — 20 i dva cilindra za papir — 21. Od ovih poslednjih uvek se

upotrebljava samo jedan, dok drugi služi kao rezerva.

Sa jednoga od cilindara 21. papirna traka kroz razrez 11 ulazi u unutrašnjost levka 9, koji upravlja njome. Pri obrtanju, papirna traka omotava se oko barutnog kanala još pre nego što konci do njega dođu, pošto se oni pletu oko fitilja tek po izlasku njegovu iz levka. Cev 7 pokretna je zato, da bi se mogla nameštati i da bi se lakše mogla demontirati cev za punjenje sa levkom.

PATENTNI ZAHTEVI.

1) Postupak za izradu fitilja naznačen time, što je barutni kanal omotan papirom, ili sličnim i opleten koncem.

2) Postupak za izradu fitilja po postupku 1, naznačen time, što se oko baruta, koji izlazi iz levka, omotava jedna ili više papirnih traka i oko tim načinom opletenog fitilja, oplete konac.

3) Postupak po zahtevu 2, naznačen time,

što se dovodenje papirnih traka do baruta vrši u unutrašnjosti levka, a konaca do poludovršenog fitilja — izvan levka.

4) Stroj za proizvodnju fitilja po zahtevu 1, naznačen time, što se u levku, kroz koji prolazi barut, smešta cev za punjenje i zarezuje jedan ili više proreza za dovodenje papirnih traka u unutrašnjost istoga.

5) Stroj po zahtevu 4, naznačen time, što se levak, tako da se može izvaditi, polaže u jednu čauru, u koju su urezani kanali za uvođenje konaca.

6) Stroj po zahtevu 5, naznačen time, što je cev, koja dovodi barut u levak, udešena tako, da se može, kao teleskop, skraćivati i što je primenjena jedna naprava za pridržavanje u svakome položaju.

7) Stroj po zahtevu 4 i 6, naznačen time, što je na jednome od pokretnih delova cevi za dovodenje pričvršćeno jedno vito-
pero, koje pritiskuje drugi deo cevi.

Fig. 1

Fig. 2

